

Інфармацыйная культурна-грамадская газета Гарадоччыны

ГАСЦІНЕЦ

БЕЛАРУСКІЯ ПРЫМАЎКІ

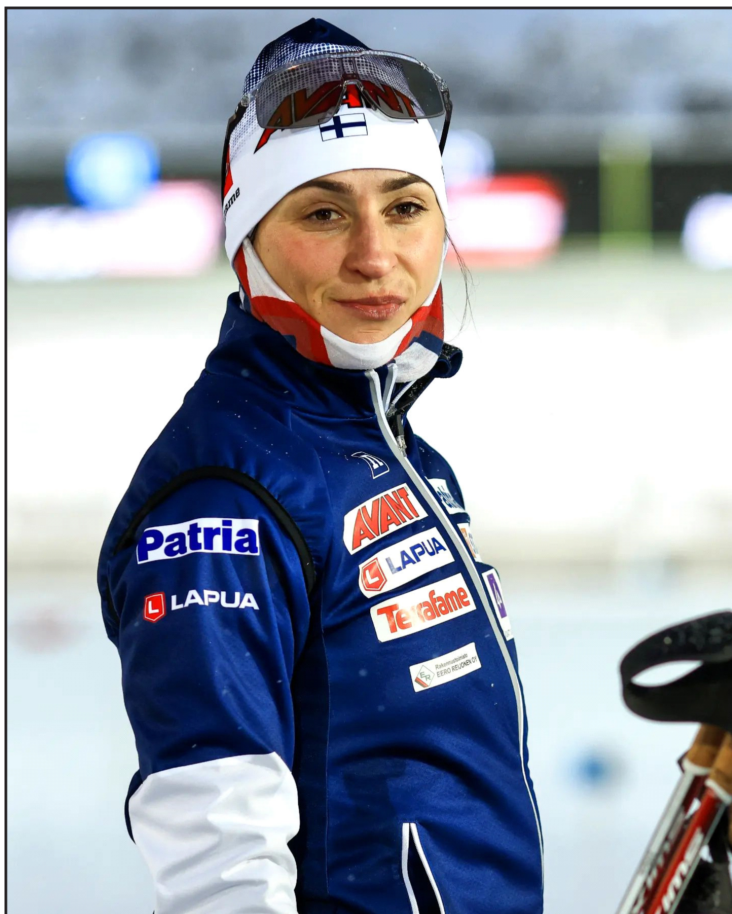
Не рабі ліхога і не бойся нікога

№ 18 (334) СТУДЗЕНЬ 2022 ГОДА

СПОРТ

НАША ЗЯМЛЯЧКА ВЫСТУПАЕ ЗА ЗБОРНУЮ ФІНЛЯНДЫІ

Настасся Кінунен (Дубарэзава), якая родам з Гарадка, працягвае выступаць за зборную Фінляндыі па Кубку свету па біятлону. 18 снежня мас-стартамі завяршыўся пераднавагодні трэцці этап Кубка свету ў французкім Ансі (Анэнсі-Ле Гран Борнане). Пасля алімпіяды ў Кітаі Настасся Кінунен паспяхова выступіла ў родных Канціялахці на адкрыцці біятлоннага сезону. Але на этапах ў Аўстрыі і Францыі, штосьці пайшло не так. Распавядаем пра удзел Настассі Кінунен на трох этапах Кубка свету 2022-2023 гадоў.

У Анэнсі-Ле Гран Борнане. Фота з Фэйсбука

У цяперашніх умовах у заўзятараў біятлону з Гарадку яшчэ ёсьць магчымасць назіраць за зямлячкай без праблем за этапамі Кубка свету пабіятлону на каналах Еўраспорт 1 або 2 або іншых рэсурсах. Поўную інфармацыю аб біятлоне магчыма таксама атрымліваць з сайта Міжнародный федэрацыі біятлону тут: Международный союз биатлонистов (biathlonworld.com), дзе маецца расейскамоўная версія матэрыялаў сайта.

Першы этап Кубка свету ў гэтым годзе пачаўся не ў Эстэрсундзе (Швецыя), як было шмат гадў, а ў фінскім Канціялахці, каля якога з сям'ёй і пражывае Настасся Кінунен. На вельмі знаёмай трассе наша зямлячка паказала рэкордны вынік у першай гонцы сезону — індывідуалцы на 15 км.

Тут яна дапусціла толькі адзін промах і заняла 15 месца, атрымаўшы свае 28 ачкоў. Так добра ў індывидуалцы Настасся не стартавала яшчэ ніколі. У спрынце адабралася ў пасьют, але была ў гэтых гонках на пазіцыях за межамі налічэння балаў.

Другі этап у аўстрыйскім Хахфільцыне не дадаў Настассі ачкоў, бо ў спрынце яе 62 месца не дала права на пасьют.

Аналагічна ў спрынце ўжо ў Ансі 16 снежня Настасся зноў апынулася за межамі шасцідзесяцкі. У гэтай гонцы яна добра адстраляла лёжку па нулях, але тры разы паслала ў «малако» на стойцы.

Таксама Кінунен выступала ў двух жаночых эстафетах. У родным Канціялахці яна скарыстала толькі два дадатковых патрона. З такім яе вынікам зборная Фінляндыі фінішавала сёмай, бо на чацвёртым этапе Эрыка Янка атрымала штрафны круг. У Хахфільцене справы Настассі на стрэльбышчах былі кепскімі. На лёжцы выкарыстала тры дадатковых патрона, а на стойцы заехала на два дадатковыя кругі. Такі вынік ужо не здолелі выправіць ні лідэр каманда Мары Эдер, ні дэбютантка Вэнла Лентанэн і каманда апынулася на 13 месцы.

Наступным этапам Кубка свету стане ў новым годзе славенская Паклюка. Тут пасля наступіўшых калядных канікул будзе першы старт 2023 году: адбудуцца гонкі спрынтарскія і пераследу, а таксама змешаныя эстафеты.

Пажадаем нашай зямлячке аднавіць энергію і сілы, каб годны выступіць у 2023 годзе!

Лявон Гаравы

Фота з https://www.facebook.com/kinunenana

ДЗЕНЬ ПІСЬМЕНСТВА

СЮРПРЫЗЫ РЫХТУЮЦЬ АРГАНІЗАТАРЫ

Якія сюрпрызы рыхтуюць арганізатары Дня беларускага пісьменства для ахвотных прайсці з Тарасам на Парнас. Удакладненне да тэкста інтэрв'ю наконт дакладнасці дат ад аднаго з арганізатараў літаратурна-краязнаўчых чытанняў у Гарадку з 1997 году.

Кіраўнік дэпутацкага корпуса Віцебшчыны Уладзімір Цярэнцьеў расказаў аб выніках гэтага года і планах на будучы. Пра гэта ён распавёў у інтэрв'ю, якое правяла карэспандэнт газеты «Звязда». Таксама У.У. Цярэнцьеў адказаў на пытанне пра падрыхтоўку да Дня беларускага пісьменства ў Гарадку. Удакладняем даты і падзеі па шанаванню паэмы «Тарас на Парнасе» ў Гарадку.

— У 2023 годзе Гарадок будзе прымаць удзельнікаў і гасцей XXX юбілейнага Дня беларускага пісьменства. Што для віцебскай зямлі значыць гэта маштабнае гістарычна-культурнае свята і якія сюрпрызы рыхтуюць арганізатары для ахвотных прайсці з Тарасам на Парнас?

— Для нас гэта, безумоўна, вялікі гонар, бо не толькі наш паўночны рэгіён разглядаўся як пляцоўка для правядзення свята. Развітая інфраструктура Гарадка, яго багатая гістарычная і літаратурная спадчына сталі падставай для абрання горада сцэнай юбілейнага Дня беларускага пісьменства.

Цяпер ідзе фарміраванне бюджэту, разглядаюцца сацыяльна значныя аб'екты, якія да верасня 2023 набудуць новы выгляд, ствараюцца праекты архітэктурных упрыгожванняў горада. Культурная праграма пакуль застаецца сакрэтам, але ў ёй мы пастараемся адлюстраваць значныя брэндавыя мерапрыемствы Гарадоччыны, адно з іх — традыцыйны «Гарадоцкі Парнас». Канешне, будзе арганізавана вялікая пляцоўка майстроў народный творчасці, пройдуць літаратурныя і мастацкія майстар-класы — адным словам, для кожнага госця і ўдзельніка знойдзецца напрамак па інтарэсах.

Літаратурны брэнд Гарадка — паэма «Тарас на Парнасе» Канстанціна Вераніцына. У населеным пункце ёсьць скульптура галоўнага героя твора і памятны камень з шыльдай. У планах — узвесці помнік аўтару. Які ён будзе — яшчэ адзін сакрэт, бо партрэтаў Вераніцына літаратурная спадчына, на жаль, не захавала. На фасадах будынкаў з'явяцца муралы з сюжэтамі паэмы, разынкай свята стане спектакль.

Гарадок — шыкоўная пляцоўка для правядзення не толькі рэгіянальных,

(працяг на стар. 2)

КРЫМІНАЛ

РАБОТНІКІ ПРЫСВОЙВАЛІ ПАЛІВА

Работнікі прадпрыемства АПК у Гарадоцкім раёне прысвоілі паліва і спрабавалі прадаць. Пракуратура раёна падтрымала дзяржабвінавачанне ў судзе па крымінальнай справе ў дачыненні да траіх мясцовых жыхароў. Аб гэтым карэспандэнту БЕЛТА паведамілі ў службе інфармацыі пракуратуры Віцебскай вобласці.

Фігурантаў справы абвінавацілі ў замаху на прысваенне даручанай маёмасці, прысваенні даручанай маёмасці і ўнясенні заведама ілжывых звестак і запісаў у афіцыйныя дакументы, удакладніла ў наглядным ведамстве.

На ўборцы збожжавых культур на адным з прадпрыемстваў АПК раёна па дамове падраду працаваў 23-гадовы жыхар Гарадка. Мужчына 13 жніўня спрабаваў прысвоіць 400 літраў дызельнага паліва, кошт якога складаў больш за Br900. Адзначаецца, што абвінавачаны дзейнічаў па папярэдняй змове з 42-гадовым знаёмым. Пасля прысваення фігурантам 305 літраў паліва, якія ён збіраўся прадаць прыяцелю, стала вядома аб набліжэнні аўтамабіля з супрацоўнікамі АУС. У выніку абодва пакінулі месца здарэння.

Праз некалькі дзён, 25 жніўня, 23-гадовы мужчына разам з 37-гадовым калегам прысвоілі 300 літраў дызельнага паліва (другі таксама працаваў на прадпрыемстве АПК па дамове падраду). Урон, нанесены гаспадарцы, ацанілі ў Br670.

Таксама падчас судовага следства ўстанавілі, што ў ліпені — жніўні гэтага года абвінавачаныя ўнеслі заведама ілжывыя звесткі ва ўліковыя лісты аб расходзе і фактычным астатку дызельнага паліва.

Суд Гарадоцкага раёна пастанавіў абвінаваўчы прысуд: 23-гадоваму фігуранту на падставе ч.1 арт.14 і ч.2 арт.211, ч.2 арт.211, ч.1 арт.427 КК прызначыў пакаранне ў выглядзе абмежавання волі без накіравання ў папраўчая ўстанова адкрытага тыпу на 2,5 гады. Да двух гадоў пазбаўлення волі з адтэрміноўкай яго выканання на 1 год з выкананнем грамадска карысных работ прыгавораны 42-гадовы мужчына на падставе ч.1 арт.14 і ч.2 арт.211 КК. Да 2,5 гадоў пазбаўлення волі з адтэрміноўкай яго выканання на 1 год 6 месяцаў з выкананнем грамадска карысных работ - трэці абвінавачаны, на падставе ч.2 арт.211 і ч.1 арт.427 КК.

Белта

ДЗЕНЬ ПІСЬМЕНСТВА

(пачатак на стар. 1)
але і рэспубліканскіх мерапрыемстваў. Сучасны выгляд ён набыў яшчэ ў 2013 годзе, цяпер адрамантуем дарожнае палатно, заменім гарадское асвятленне, добраўпарадкуем тэрыторыі ўстаноў і арганізацый, абсталюем новыя месцы адпачынку. Галоўнае, што ў жыхароў застануцца ад свята не толькі яркія ўспаміны, але і абноўленая гарадская інфраструктура.

Поўнасцю інтэрв'ю тут: zvi-azda.by

Ад рэдактара: Сучасны выгляд Гарадок набыў у 2014 годзе, калі праводзіліся абласныя «Дажынкі». Вядома, што першапачаткова яны планаваліся, як рэспубліканскія. Толькі тыя рэспубліканскія планы засталіся на паперы ў частцы дабраўпарадкавання ракі Гаражанкі, злучэння цэнтра азтамабільным мастом з мікрараёнам Юбілейнай, дабраўпарадкавання бру-каванкі да Галіцкага і г.д. Ці зробяць цяпер хоць сучасны гарадскі стадыён? Ці так у Гарадку ўсё добра з інфраструктурай? З мастамі праз Гаражанку на Галіцкага і Праўдзе?

Ды і помнік імавернаму аўтару паэмы Канстанціну Вераніцыну, у якога быў родны брат Іван, мяркую, не лепшае мемарыяльнае шанаванне гарадской зямлі пад час агульнадзяржаўнага Дня беларускага пісьменства. Але тое, што свята прыпадае на 50-годдзе адкрыцця славутым даследчыкам Генаддзем Кісялёвым рэальнага Канстанціна Вераніцына гэта добры знак і добрая справа. Калі свята не будзе зрусіфікавана тутэйшымі іванамі, якія ня помняць свае карані.

Ды і ў год гістарычнай памяці варта быць асабліва дакладнымі хаця бы ў датах недалёкай мінуўшчыны. Ведаць дакладныя гістарычныя факты. Шанаванне паэмы "Тарас на Парнасе" пачалося ў Гарадку ў 1997 годзе пры самым актыўным удзеле прарэктара ВДУ, прафесара, краязнаўцы Анатоля Максімавіча Дарафеява, нашага славутага земляка. У мерапрыемствах самы актыўны ўдзел прымалі Гарадоцкі краязнаўчы музей, Гарадоцкі аддзел адукацыі, Гарадоцкім аддзел культуры, Гарадоцкае Таварыства беларускай мовы імя Ф. Скарыны. У 1998 годзе былі літаратурна-краязнаўчыя чытанні "Паэма "Тарас на Парнасе": здабыткі і праблемы", прысвечаныя 25-м угодкам з дня адкрыцця імя К. Вераніцына Г.В. Кісялёвым.

Мемарыяльныя знакі каля музея былі ўсталяваны у снежні 2000 года, а адкрыццё іх прайшло ў тэатралізаванай форме з шырокім удзелам навукоўцаў, гасцей з Мінску, Віцебску,.

Свята паэзіі "Гарадоцкі парнас" пачалося ў 2005 годзе па ініцыятыве А.М. Дарафеява з запрашэнне Уладзіміра Папковіча, які пераклаў на нямецкую мову паэму "Тарас на Парнасе". І зусім не ў 1998 годзе, як памылкова зараз кажуць маладасведчаныя супрацоўнікі, вядучыя, а з іх падачы і журналісты.

Лявон Гаравы, адзін з арганізатараў чытанняў

ЗДАРЭННЕ

ГАРЭЎ АЎТАМАБІЛЬ

8 снежня ў 7.27 на пульт цэнтра аператыўнага ўпраўлення Гарадоцкага РАНС паступіла паведамленне аб пажары аўтамабіля па вул. Аграснабаўская, в. Верамеяўка.

Па прыбыцці да месца выкліку 1 АЦ ПАВЧ-1 Гарадоцкага РАНС назіралася задымленне ў салоне аўтамабіля Опель Астра, 1999 г.в.

Гаспадар на момант ўзнікнення пажару знаходзілася па месцы жыхарства. Пацярпелых няма. Пажар ліквідаваны ў 7.37. У выніку пажару ў аўтамабілі пашкоджана панэль прыбораў.

Прычына пажару высвятляецца. Разгляданая версія прычыны ўзнікнення пажару — кароткае замыканне электраправодкі аўтамабіля.

Што рабіць, калі ў машыне пачаўся пажар?

Пры тушэнні ўзгарання пад капотам:

асцярожна адкрыйце яго — пажадана збоку палкай або манціроўкай (пры адкрыцці зможа выкід полымя);

накіроўвайце пену ці парашок вогнетушыцеля на агмень найболей інтэнсіўнага гарэння ці накрыйце полымя брызентам, закідайце пяском, друзлай зямлёй, заліце вадой;

не прыступайце да тушэння, калі вы ў прамасленай вопратцы або вашыя рукі змочаныя бензінам.

Пры немагчымасці самастой-на патушыць узгаранне:

адыдзіце ад машыны на бяспечную адлегласць (не менш за 10 м), бо можа падарвацца бензабак;

патэлефануйце ў службу выратавання і выклічце ратавальнікаў;

па магчымасці, палівайце вадой стаялыя побач аўтамабілі, каб агонь не перакінууся на іх, ці, калі ёсць магчымасць, адкаціце іх у бок з дапамогай мінакоў і кіроўцаў.

Т. Гаражанка

СЕЛЬСКАЯ ГАСПАДАРКА

СЛАБЫЯ ПАЗІЦЫІ ПА ВЫРОШЧВАННЮ БУЛЬБЫ

Гарадоцкі раён мае па вырошчванню бульбы самыя слабыя пазіцыі на Віцебшчыне. Разам з Аршанскім і Браслаўскім раёнамі. Як ў іншых раёнах?

Статыстычныя даныя па вырошчванню другога хлеба на Віцебшчыне, засведчылі ў 2022 гаду, што бульбаводства зусім слаба развіта ў Гарадоцкім раёне. Між тым Віцебская вобласць істотна павялічыла збор другога хлеба і мае поспех. Распавядаем пра становішча з бульбаводствам у нашым паўночным рэгіёне па выніках 2022 года.

Віцебскае ўпраўленне Нацыянальнага статыстычнага камітэта апублікавала дадзеныя аб развіцці вобласці за дзесяць месяцаў 2022 году. Гэтыя табліцы даюць больш-менш дакладную інфармацыю аб становішчы адміністра-тыўных адзі-нак рэгіёна за студзень-кастрычнік гэтага году. Сёння звер-нем увагу на развіццё бульба-водства ў паўночнай вобласці Бе-ларусі.

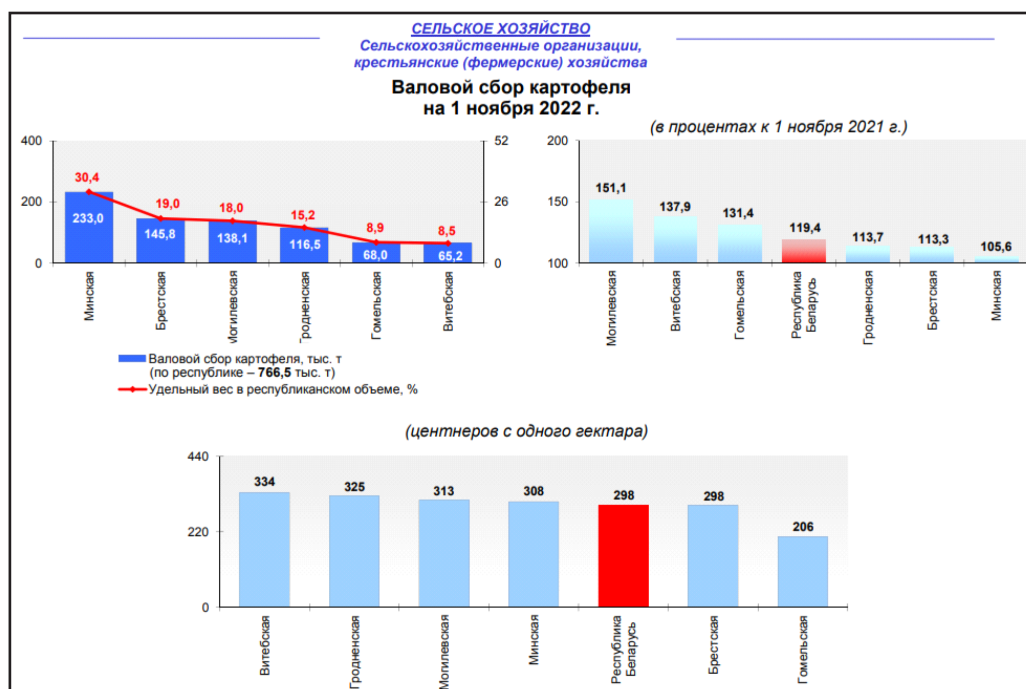
Адразу адзначым, што ў сямі раёнах Віцеб-шчыны не займаліся бульба-водствам. Пры гэтым першы год не вырошчвалі бульбу ў Лёзненскім і Сенненскім раёнах.

Яшчэ ў сямі раёнах, уключаючы і Гарадоцкі, вырасцілі менш 200 тон бульбы. Прычым у Браслаўскім толькі 15 тон, Аршанскім 26 тон і Гарадоцкім 40 тон. Пры гэтым ураджайнасць бульбы склала ў Браслаўскім раёне 75 ц/га, а ў Гарадоцкім — 80 ц/га. Відавочна, што з нашымі цяжкімі землямі пры малай контурнасці палёў бульбай займацца складана. Бо такая ўраджайнасць сведчыць, што, як кажуць у народзе, колькі пасадзілі амаль столькі і накапалі. Відавочна, што гэтыя 5 гектар у нас і 2 га ў Браслаўскім раёне лепш засеяць зернавымі, чым мець такую ўраджайнасць ў цяперашні час.

Бульбаводствам добра на Віцебшчыне займаюцца ў Талачынскім, Віцебскім і Полацкім раёнах, дзе маецца сучасная тэхналогія вырошчвання і ўборкі бульбы. Тут адпаведна вырасцілі ўраджай бульбы ў 35 825 т, 16 850 т. і 8874 т. Адпаведна ўраджайнасць склала ў Талачынскім раёне 358 ц/га, Віцебскім — 345 ц/га, а Полацкім — 312 ц/га. Варта адзначыць, што самую высокую ўрадлжайнасць бульбы атрымалі ў суседнім Шумілінскім раёне — 361 ц/га, накапаўшы 541 тону бульбы, што больш пяці разоў, чым мінулым годам.

Віцебшчына па вырошчванню бульбы ў 2022 годзе рушыла ўверх, сабраўшы ў гэтым годзе 65 211 тон супраць 47 283 тон мінулага году. Ды і ўраджайнасць істотна павялічылася: з 273 ц/га да 334 ц/га. Але па краіне гэта апошняе месца па валу, але па ўраджайнасці — першае!

Паглядзіце, як Віцебшчына выглядае па бульбе сярод рэгіёнаў Беларусі.

Таму сваёй бульбай займацца трэба — якасна і тэхналагічна.

Лявон Гаравы

Паводле: www.belstat.gov.by

БЕСПРАЦОЎЕ

НЕ АД ДОБРАГА ЖЫЦЦЯ

У Расіі абнародавалі афіцыйныя дадзеныя па колькасці працоўных мігрантаў з постсавецкай прасторы. Беларусь знаходзіцца на чацвёртым месцы — у Расійскай Федэрацыі працуюць 430 тысяч нашых землякоў.

Зусім нядаўна ў Беларусі афіцыйна паведамлялася, што ў студзені–верасні за межамі краіны працавалі 95 тысяч беларусаў. Але расіяне даюць зусім іншую лічбу.

Толькі ўдумайцеся ў гэтую лічбу!

У беларускім Брэсце 340 тысяч жыхароў. Атрымліваецца, што на заробках у Расіі знаходзіцца ўвесь Брэст ды яшчэ з некалькімі раёнамі – напрыклад Жабінкаўскім, Маларыцкім і Драгічынскім.

Можаце і да Магілёва прыглядзецца. У ім 355 тысяч жыхароў. Значыць, з'ехаў не толькі Магілеў, а яшчэ і Горацкі, Асіповіцкі, Крычаўскі раёны. Дарэчы, самыя буйныя ў рэгіёне (не лічачы Бабруйск).

Ці ўявіце Гродна з яго 357 тысячамі жыхароў. Гэта значыць, што ў Расіі працуюць не толькі ўсе гродзенцы, а яшчэ і ўсе жыхары, напрыклад Ашмянскага, Воранаўскага ды Бераставіцкага раёнаў.

Альбо гляньце на Віцебск, дзе 360 тысяч жыхароў. Агучаная лічба беларусаў, якія працуюць у Расіі, сведчыць пра тое, што з'ехаў не толькі Віцебск, але і Міёрскі, Лёзненскі, Дубровенскі, а да іх – і Глыбоцкі раёны.

Больш за тое, усе мы добра разумеем, што не ўсе беларусы працуюць у Расіі легальна. А гэта значыць, што рэальныя лічбы яшчэ большыя.

Не будзем пакідаць па-за ўвагай і тое, што значная, можа, нават большая колькасць беларусаў з'ехала на Захад. Дык хто застаецца ў краіне? Ці не час біць у званы, бо гэта сапраўдная бядота, калі Беларусь губляе працоўную сілу, губляе людзей?

Улады ўважліва сочаць за выкананнем паказчыкаў сацыяльна-эканамічнага развіцця, габлюшку здымаюць за кожны "мінус". Дык вось, па колькасці людзей, занятых у эканоміцы, мы маем мінус па ўсіх рэгіёнах нават у параўнанні з мінулым годам.

Брэст – за студзень–верасень гэтага года дадзены паказчык склаў 98,7 працэнта да таго ж перыяду мінулага года.

Магілёў – 98,4 працэнта. Гродна – 98,5. Віцебск –98,1. Гомель – 98,8.

Мінская вобласць – 99,2. Мінск – 97,5 працэнта.

Гэта дадзеныя афіцыйнай статыстыкі. І цяжка сказаць, ці можна ім верыць. Бо зусім нядаўна ў Беларусі афіцыйна паведамлялася, што ў студзені–верасні за межамі краіны працавалі 95 тысяч беларусаў. Але, як бачыце, расіяне даюць зусім іншыя лічбы.

Хто, што і як лічыў – не разабрацца. Але трэба мець на ўвазе, што на заробкі едуць маладыя, працаздольныя, лёгкія на пад'ём людзі, а ў беларускай эканоміцы застаюцца працаваць пенсіянеры. Зразумела, што афіцыйная статыстыка іх улічвае як людзей, занятых у эканоміцы. Так што праблема яшчэ глыбей, чым падаецца. І выйсце трэба шукаць тэрмінова. Бо, як ні судзі, але не ад добрага жыцця людзі едуць на заробкі ў белы свет.

Да ведама:

Больш за ўсё працоўных мігрантаў у Расіі – з Узбекістана, іх колькасць складае адзін мільён сто тысяч чалавек.

На другім месцы Таджыкістан – 780 тысяч грамадзян гэтай краіны адправіліся працаваць у РФ.

Трэцяя краіна ў спісе "пастаўшчыкоў гастарбайтэраў" – Кыргызстан. Згодна з афіцыйнай статыстыкай, у Расіі працуюць 450 тысяч кіргізаў.

Ігар Марозаў
"Народная Воля"

АЗБУКА ПАЛІТАЛОГІІ

ШТО ЧАКАЕ БЕЛАРУСЬ НА СУСВЕТНЫМ РЫНКУ?

З дапамогай Google я паспрабаваў разабрацца са спісам краін з найбольшай колькасцю нобелеўскіх лаўрэатаў. І раптам сутыкнуўся з нечаканай праблемай, якую можна перадаць асучасненым лацінскім афарызмам: «Колькі сайтаў, столькі і меркаванняў». Таму не буду прэтэндаваць на ісціну ў апошняй інстанцыі — спынюся на спісе паводле Вікіпедыі.

Пяцёрку краін-лідараў, натуральна, узначальваюць ЗША — 403 лаўрэаты. Далей ідуць Вялікабрытанія — 137, Германія — 113, Францыя — 72 і Швецыя — 33.

Дуэт Расія/СССР адстаў ад Швецыі на аднаго кандыдата. Але наконт персанальнага складу тут ёсць пытанні. У прыватнасці, у спісе значыцца хімік Ілья Прыгожын, які нарадзіўся ў Маскве ў 1917 годзе і эміграваў з Савецкай Расіі ва ўзросце чатырох гадоў. Аналагічная гісторыя — з эканамістам Сайманам Кузняцом, які 63 гады працаваў у ЗША.

А да якой краіны аднесці фізіка Пятра Капіцу? Ніхто не спрачаецца: з'яву звышцякучасці вадкага гелію ён адкрыў у СССР, але як навуковец сусветнага ўзроўню сфарміраваўся ў Кавендышскай лабараторыі пад кіраўніцтвам ураджэнца Новай Зеландыі, брытанскага (!) фізіка Эрнэста Рэзерфорда, дзе Капіца працаваў з 1921 па 1934 гады.

Але што мы атрымаем у сухім астатку, калі з падобнымі пытаннямі звернемся да спіса амерыканскіх Нобелеўскіх лаўрэатаў? Тройчы мае рацыю мой апанент, які на інфармацыю наконт лідарства ЗША па колькасці міжнародных заявак на выдачу патэнтаў па Дамове аб патэнтнай кааперацыі (Patent Cooperation Treaty — PCT) дае наступнае тлумачэнне:

«Вы да справаздач Сусветнай арганізацыі інтэлектуальнай уласнасці дадайце біяграфіі гэтых інтэлектуалаў. Большасць — з трэціх краін, апынуліся ў ЗША ў пагоні за грашыма і спрыяльнымі ўмовамі навуковай дзейнасці.

Сапраўдныя, узгадаваныя маладыя перспектыўныя даследчыкі з'яўляюцца на штогадовых алімпіядах па ўсіх навуках. Сярод удзельнікаў і пераможцаў там у лідарах — Расія і Кітай. Як і агенты карпарацый ЗША, якія адразу ж скупляюць таленты. Гэта значыць, грошы робяць грошы».

Вось такі ён, амерыканскі імперыялізм, у якім грошы робяць грошы. У якасці доказу гэтай філіпікі паказваю фатаграфію, якую я ў два клікі знайшоў у інтэрнэце:

Незвычайны заклад

Што можна запярэчыць майму апаненту, дый ці трэба з ім наогул спрачацца? Адзінае, што я здольны параіць, гэта не проста чытаць, а пачытваць на ноч тэксты выступленняў адзінага беларускага палітыка (АП): «Сёння, хочам мы гэтага ці не, наша краіна існуе ва ўмовах глабальнага рынку, адкрытай эканомікі, а таму законы жорсткай канкурэнцыі распаўсюджваюцца і на нас».

Глабальны рынак ні ў нафце, ні ў металах, ні ў харчаванні сур'ёзных праблем не адчувае. На бягучае павышэнне попыту рынак адказвае павышэннем прапановы, натуральна, з некаторай затрымкай, а на доўгатэрміновыя трэнды — інавацыямі.

30 гадоў таму амерыканскі эканаміст Джуліян Сайман прапанаваў біёлагу Полю Эльрыху выбраць любы від сыравіны — і пайсці ў заклад, што кошты на гэтую сыравіну праз 10 гадоў знізяцца. Эльрых абраў пяць металаў: хром, медзь, нікель, волава і вальфрам.

Заклад выйграў Сайман. Цэны на ўсе без выключэння металы за 10 гадоў упалі. Прычым на хром і волава ўпалі і ў намінальным выражэнні — гэта значыць, без уліку інфляцыі. На сітуацыю не паўплываў і самы высокі за ўсю гісторыю чалавецтва прырост насельніцтва: плюс 800 мільёнаў чалавек.

Чаму прайграў Эльрых? Ён не ўлічыў уплыву інавацый на попыт. Вытворцы інструментаў карбід вальфраму замянілі на вокіс алюмінію (корунд), медзь у дратах — на алюміній, а ў сістэмах сувязі медзь змяніла шкловалакно (сыравіна — звычайны пясок). Пласт волава на бляшанках для кансерваў стаў танчэйшым у дзясяткі разоў: іх абарону даручылі сінтэтычным лакам. Хромавыя і нікелевыя пакрыцці сталі шчыльнейшымі — і, такім чынам, танчэйшымі.

Хто атрымае верх у Расіі праз дзесяць гадоў?

Лепшага прыкладу перавагі эканомікі ведаў над сваімі папярэднікамі, мабыць, і не прыдумаць. Да стандартнага квартэта фактараў вытворчасці — зямля, капітал, праца і прадпрымальніцкая актыўнасць — яна дадала веды і чалавечы капітал.

Натуральна, ва ўмовах глабальнага рынку і адкрытай эканомікі законы жорсткай канкурэнцыі распаўсюджваюцца і на носьбітаў ведаў, што значна ўзмацняе дыферэнцыяцыю краін па ўзроўні даходаў. Таму не варта здзіўляцца, што ў XXI стагоддзі, згодна з англійскім статыстыкам Ангусам Мэдысанам, разрыў паміж лідарамі і лузерамі стаў трохзначным, у той час як у пачатку XIX стагоддзя ён быў чатырохразовым.

Паводле попыту на адукаваных людзей сёння можна смела меркаваць пра перспектывы нацыянальных эканомік. У прыватнасці, для разумення перспектыў «нашай Расіі» прапаную наступнае выказванне рэктара Расійскай акадэміі народнай гаспадаркі і дзяржаўнай службы Уладзіміра Мау: «У нас дзеці з багатых сем'яў хочуць працаваць у дзяржкарпарацыях, дзеці з бедных — у сілавых структурах. Праз дзесяць гадоў яны сустрэнуцца. І зразумела, хто атрымае верх».

Шанцы на тое, што краіны зоймуць годнае месца пад сонцам, можна ацэньваць і па розніцы паміж іміграцыяй і эміграцыяй адукаваных людзей.

У сувязі з гэтым варта звярнуць увагу на абмеркаванне ў Бундэстагу рэформы закона аб грамадзянстве, якая прадугледжвае скарачэнне тэрміну пражывання ў Германіі, неабходнага для атрымання грамадзянства, з васьмі да пяці гадоў, а пры наяўнасці поспехаў у прафесійнай кар'еры — да трох.

Прыняцце рэформы будзе азначаць адмову ад уяўлення пра нямецкую нацыю як культурную супольнасць. І гэта — рэвалюцыя, таму што рэформа прапануе трактаваць нямецкую культуру як прыхільную да пэўных палітычных каштоўнасцей, а не застылую ў наборы этнічных традыцый.

Заканадаўцы вымушаны лічыцца з рэальнасцю. А рэальнасць палягае ў тым, што сёння кожны чацвёрты жыхар Германіі мае міграцыйны бэкграўнд і ў бліжэйшыя гады з рынку працы сыдуць (і стануць атрымальнікамі пенсій) 7 мільёнаў работнікаў.

***

Як на фоне сказанага вышэй глядзіцца беларуская мадэль развіцця, мяркую, нават тлумачыць не варта.

Сяргей Нікалюк
novychas.online

НОБЕЛЕЎСКАЯ ПРЭМІЯ

«СОБЫТИЕ ДЛЯ БЕЛАРУСИ И ГЕРОИЧЕСКОЕ, И ТРАГИЧЕСКОЕ»

Собирали реакцию на вручение Нобеля Алесю Беляцкому. Премию, которой удостоили белорусского политзаключенного правозащитника, получила его жена Наталья Пинчук.

Александр Фридман, политический обозреватель, историк:

— Сегодняшнее вручение Нобелевской премии мира — событие для Беларуси и героическое, и трагическое.

Это международное признание Алеся Беляцкого и всех тех беларусов, которые уже почти 30 лет ведут борьбу за демократическую Беларусь. Это одновременно и трагедия Беляцкого, который находится в тюрьме и предстанет перед судом, и всех остальных политзаключенных, единственная вина которых заключается в желании жить в свободной и демократической европейской стране.

Настасся Роўда, дырэктар выдання Н*ша Н*ва:

— Сёння ў Осла адбылося ўручэнне Нобелеўскай прэміі міру нашаму зняволенаму праваабаронцу Алесю Бяляцкаму, украінскаму «Цэнтру грамадзянскіх свабод» і расейскай праваабарончай арганізацыі «Мемарыял».

Тры магутнейшыя прамовы прагучалі са сцэны. У беларускай — боль, у расейскай — сорам, ва ўкраінскай — моц.

Было шмат крытыкі ў бок Нобелеўскага камітэта адносна таго, як у час злачыннай вайны, развязанай Расеяй, можна даваць прэмію расейцам. За што даваць яе беларусам, якія так і не зрынулі Лукашэнку, а той стаў памагатым Пуціна.

Абурэнняў адносна таго, як зараз можна ўзяць і аб'яднаць адной прэміяй тры краіны, дзве з якіх адчайна прагнуць адарвацца ад трэцяй. Але адказ на паверхні: калі хоць у адной краіне на зямлі ўлады забываюцца на правы чалавека, на яго свабоды, гэта становіцца пагрозай для ўсяго свету.

Зміцер Дрозд, гісторык:

— Выкажу сваё суб'ектыўнае меркаванне. Самым дастойным аўтарытэтным паважаным і сусветна вядомым беларусам сёння з'яўляецца Алесь Бяляцкі.

Сваёй працай, сваёй ахвярай ён больш чым заслужыў быць не толькі нацыянальным лідарам, але і прэзідэнтам Беларусі. Але бяда нават не ў тым, што ў Беларусі няма выбараў (гэта зараз так).

Бяда ў тым, што людзі ўзроўню Алеся Бяляцкага ніколі не імкнуцца да ўлады. Таму яна практычна заўсёды дастаецца куды менш дастойным асобам. У лепшым выпадку.

Але часта зусім нягодным таварышам у сілу сваіх асабістых, чалавечых якасцяў, а то і відавочных псіхалагічных праблем, няздольным валодаць любой — нават мінімальнай уладай.

Як упрасіць у будучай свабоднай Беларусі Алеся Бяляцкага вылучыць сваю кандыдатуру на будучых свабодных дэмакратычных выбарах?

Бо заўжды ёсць рызыка, што пасля таго, як усё гэтае скончыцца (а яно скончыцца), да ўлады палезуць да ўлады нягодныя людзі — новыя балбатуны ды краснабаі...

Але сёння ва ўсіх беларусаў свята! Гэта па-сапраўднаму гістарычная падзея! Выдатная Нобелеўская прамова, прачытаная Наталляй Пінчук выдатнай беларускай мовай.

gazetaby.info

УКРАІНА - ЗША

АДЗІН МОМАНТ, ЯКІ РОБІЦЬ ВІЗІТ ЗЯЛЕНСКАГА Ў ЗША ГІСТАРЫЧНЫМ

Украінскі палітолаг, дырэктар украінскага Інстытута сусветнай палітыкі Яўген Магда расказаў Филину, чаму сустрэча ў Вашынгтоне адбылася менавіта цяпер. Што будзе далей і чаго трэба чакаць.

— Уладзімір Зяленскі ўпершыню з моманту ўварвання Расіі выправіўся з замежным візітам. Чаму менавіта цяпер — з'явіліся спрыяльныя для гэтага ўмовы, альбо проста паўстала такая неабходнасць, калі немагчыма адкладваць?

— Па-першае, час напярэдадні Раства — гэта найбольш спрыяльны момант для таго, каб прасіць дапамогі. Калядная традыцыя ахвяраванняў даволі моцная, яна ляжыць на падсвядомым узроўні.

Другі момант — прайшлі трыста дзён з моманту шырокамаштабнага ўварвання. І відавочна тое, што Расія не здольная дасягнуць поспеху.

Зяленскі перад гэтым наведаў Бахмут і ўжо адтуль праз тэрыторыю Польшчы накіраваўся за акіян. Таксама відавочны і сімвалічны момант — першы візіт быў зроблены ў ЗША, да нашага асноўнага на сённяшні дзень стратэгічнага партнёра.

— Ці падзяляеце вы думку пра тое, што гэта гістарычны візіт, пэўны паваротны момант у гэтай вайне?

— Візіт Зяленскага ўжо параўналі з візітам Чэрчыля ў ЗША ў 1941 годзе. Але той візіт быў пасля атакі на Пёрл-Харбар, ролі ўдзельнікаў сустрэчы былі трошкі іншымі.

Гэта не першая сустрэча Зяленскага і Байдэна, іншая справа, што абставіны цяпер больш драматычныя. Украінскі прэзідэнт нават ляцеў у ЗША на самалёце амерыканскіх ваенна-паветраных сілаў.

Цяжка ацаніць любы візіт, як факт, што ён гістарычны. Гістарычнымі могуць быць яго наступствы, вынікі. Казаць жа, што менавіта гэтая сустэча, гэты поціск рук носяць гістарычны характар, досыць складана.

Зрэшты, удакладню. ЗША зрабілі адзін крок да таго, каб гэта быў гістарычны візіт. Яны прынялі рашэнне перадаць Украіне батарэю супрацьракетнага комплекса Patriot. Гэта ўжо трэці этап. Першы быў вясной, калі нам перадалі гаўбіцы калібра 155 мм. Летам былі РСЗА Himars.

І вось цяпер мы спадзяёмся ў найбліжэйшы час атрымаць Patriot. У гэтым плане так, гэта гістарычны візіт.

— Амерыканская прэса паведамляе пра адмову Мінабароны ЗША даваць Украіне перадавое ўзбраенне, у прыватнасці, танкі M1 Abrams. Таксама гаворка ідзе пра некалькі сцэнароў мірнага плана, якія гатовыя ўхваліць у Вашынгтоне. Адзін з іх прадугледжае пакіданне Крыма ў складзе Расіі. Ці не стала для Кіева нечаканасцю такая пазіцыя амерыканскіх уладаў?

— Гэта дастаткова прадказальная пазіцыя Вашынгтона, няма ў ёй нічога асаблівa новага. Злучаныя Штаты, зважаючы на іх статус дзяржавы-лідара дэмакратычнага свету, не могуць бразгаць зброяй і весці агрэсіўную рыторыку. Таму нічога дзіўнага ў гэтым няма. Думаю, гэта абсалютна нармальны працэс.

Танкі — гэта адчувальны момант для многіх краін, у тым ліку і для Нямеччыны, і для ЗША. І таму я думаю, гэта адбудзецца, напэўна, у наступным годзе. Але гэта можа адбыцца не так хутка, як бы нам гэтага хацелася.

— То бок, пытанне паставак танкаў не выглядае безнадзейным?

— Скажу так: пра Himars і гаўбіцы 155-га калібра таксама шмат казалі, што ўкраінцам спатрэбіцца шмат часу на іх засваенне. Абаронцамі Украіны рухае жаданне як можна хутчэй перамагчы. І не трэба лічыць, што абаронцы Украіны менш здольныя, чым грамадзяне ЗША, Нямеччыны і любой іншай краіны, у якой на эксплуатацыі знаходзіцца гэтая тэхніка.

Таму гэтае тлумачэнне, на мой погляд, непрымальнае. Непрыемна, што ЗША выкарыстоўваюць падобную аргументацыю. Я думаю, што справа тут у іншым.

Думаю, Злучаныя Штаты асцерагаюцца (не баяцца, а менавіта асцерагаюцца) таго, што ў выніку перамогі Украіны Расія разваліцца. І частка яе апынецца пад кантролем Кітая, што даволі хутка ўзмоцніць яго эканамічна. Таму Вашынгтон і займае такую пазіцыю.

— На фоне сустрэчы ў Вашынгтоне прэзідэнт Францыі Эмануэль Макрон у чарговы раз выказаўся пра неабходнасць гарантый бяспекі для Расіі па выніках вайны. Як вы лічыце, чаму яго ніяк не адпусціць гэтая ідэя?

— Паміж Францыяй і Расіяй існуюць асаблівыя адносіны, якім ужо больш за два стагоддзі. І Макрон з'яўляецца закладнікам гэтых адносінаў. Калі ён хоча асабіста даваць Расіі гарантыі бяспекі, то ён можа іх аб'яўляць.

Але гэта парадокс: калі прэзідэнт ядзернай дзяржавы Францыя прапануе гарантыі ядзернай дзяржаве Расія, якія выступіла ў ролі агрэсара супраць краіны, якая адмовілася ад ядзернай зброі. Гэта называецца з ног на галаву.

Гэта не ўпрыгожвае Макрона. Гэта паказвае, што ён занадта шмат думае пра ўласную палітычную будучыню, а не пра тое, каб спыніць беспрэцэдэнтную агрэсію, якая працягваецца ва Украіне.

Сяргей Васілеўскі
gazetaby.info

БЕЛАРУСЬ - РАСЕЯ

ПУТИН ПРИЛЕТЕЛ К ЛУКАШЕНКО ВПЕРВЫЕ ЗА ТРИ ГОДА. ЗАЧЕМ?

Президент России Владимир Путин в понедельник 19 декабря прибыл в Минск и провел переговоры с Александром Лукашенко. Ни с кем из зарубежных лидеров Путин не встречается так часто, как с белорусским — особенно во время войны.

О чем говорили

Переговоры Путина и Лукашенко продолжались примерно два с половиной часа. В начале встречи президент России сказал, что говорить будут в основном об экономике, а после нее на пресс-конференции сообщил, что удалось решить ключевой вопрос — цены на энергоносители.

Россия поставляет нефть и газ на «весьма выгодных, преференциальных условиях», не забыл напомнить Путин, объявляя о том, что «чувствительные» параметры «по ценообразованию в сфере энергетики», согласованы. Конкретные цифры ни он, ни Лукашенко не назвал.

Россия и Беларусь будут продолжать практику постоянных военных учений, договорились также заниматься созданием новой военной техники, а еще в следующем году планируется полет белорусского космонавта на МКС, рассказал Путин. Кроме того, он объявил о подготовке белорусских экипажей боевых самолетов «для возможного применения боеприпасов воздушного базирования со специальной боевой частью», не расшифровав этот термин. А Лукашенко заявил, что в Беларуси поставлены на боевое дежурство комплексы С-400 и «Искандер», которые передала Россия.

После переговоров белорусская журналистка задала традиционный вопрос о вероятности поглощения Беларуси Россией. Оба президента ответили отрицательно, при этом Лукашенко заявил, что обсуждение этой темы с подачи Запада якобы провоцирует белорусская оппозиция.

О войне вопросов журналисты не задавали, хотя западные эксперты именно этот вопрос считали одной из главных тем встречи Путина и Лукашенко. В частности, аналитики американского Института изучения войны (ISW) писали на прошлой неделе, что в ходе визита Путин попробует оказать давление на президента Беларуси с целью добиться уступок по интеграции двух стран, а также создать условия для нового наступления на Украину. При этом ISW считает крайне маловероятным то, что Москве все же удастся вовлечь Минск в прямые боевые действия против Украины — только военная помощь в границах Беларуси.

Как Лукашенко стал частым гостем в России

Последний раз российский президент приезжал в Беларусь в июне 2019 года на церемонию закрытия Вторых Европейских игр. Путин посетил соревнования по боксу и спортивной гимнастике, встретился с президентом МОК Томасом Бахом, пообщался с российскими спортсменами и провел неформальную встречу с Лукашенко и главой Таджикистана Эмомали Рахмоном.

В ту пору отношения «союзного государства» Москвы и Минска можно было охарактеризовать фразой Лукашенко: «На хрена нужен кому такой союз?»

«На хрена нам такой союз?» Лукашенко в день выборов высказался об интеграции с Россией

В канун нового 2020-го года между странами разразился очередной конфликт на почве цен на российскую нефть. 31 декабря Путин и Лукашенко в течение часа обсуждали проблемы по телефону, а на следующий день Россия прекратила поставки нефти в Беларусь.

…В августе 2020 года, за пять дней до президентских выборов, Лукашенко выступил с посланием к парламенту и народу, заявив, что российские наемники планировали «организовать бойню в центре Минска», и пригрозив Москве жестким ответом. Он также пожаловался на «нефтяные разборки» с Москвой, из-за которых бюджет потерял около 700 миллионов долларов.

Все изменилось после президентских выборов, по итогам которых Лукашенко объявил себя победителем. Оппозиция с этим не согласилась, Беларусь охватили массовые акции протеста, по всей стране на улицы вышли сотни тысяч людей. Власти начали жестко подавлять протесты, участников выступлений задерживали, избивали и бросали в тюрьмы.

В то время как США, Евросоюз и другие западные страны отказались признать победу Лукашенко на выборах, Путин поздравил его одним из первых и вскоре заявил, что готов направить российских силовиков в Беларусь для подавления протестов.

14 сентября 2020 года Лукашенко прилетел в Сочи, где встретился с Путиным тет-а-тет. По итогам переговоров стало известно, что Россия предоставит Беларуси кредит в 1,5 млрд долларов.

С тех пор Лукашенко стал в России частым гостем. В 2021 году он приезжал в Россию пять раз — 22 февраля, 22 апреля, 28 мая, 13 июля и 29 декабря.

В 2022 году его визиты в Россию стали чаще. Лукашенко приезжал 18 февраля, 11 марта, 12 апреля, 16 мая, 23 мая, 25 июня и 26 сентября — всего семь раз…

Большинство экспертов не склонны считать, что нынешний визит российского президента в Минск имеет цель оказать на Лукашенко давление по вопросам геополитического масштаба — для этого у Путина и так достаточно механизмов.

(Скарочана)

BBC News Русская служба

Заснавальнік і рэдактар: Гаравы Леанід Антонавіч
Адрас рэдакцыі: 211573, г. Гарадок, вул. Гагарына, д.30Б, кв.16. E-mail: leo592202@gmail.com Тэл. 8-02139-5-08-52, маб. + 375(29)6723842 (V), Газета выдаецца з сакавіка 1998 г.
Падпісана да друку 28.12.2022 у 19.18 Наклад: 290 асобнікаў. Выдаецца адзін-два разы на месяц на беларускай і расійскай мовах.
Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы дзеля палемікі, не падзяляючы пазіцыі аўтараў. Друкуецца на абсталяванні аднадумцаў. Распаўсюджваецца бясплатна дабраахвотнікамі.